

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem . . .	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem . . .	8,87 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej. — — —

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 8 str. 80 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczyby w guldenach. Tłumaczenia i ogl. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogl. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje. — — — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Poniedziałek: Elżbiety
Wtorek: Weroukli

CHOJNICE, wtorek dnia 9. lipca 1929 r.

Słońca wschód 3.49 zachód 20.20
Księżycy wschód 5.08 zach. 02.10

Młodzież pomorska pod sztandarem Związku Młodzieży Katolickiej

Praca pomorskiej Młodzieży Katolickiej, jej stan organizacyjny, jej cele i dążenia

Co mówi na ten temat Ks. Żynda, sekretarz generalny Związku Stowarzyszeń Młodzieży Katolickiej na diecezję chełmińską?

W dniu 29 i 30 czerwca br. odbył się w Toruniu Doroczny Walny Zjazd Związku Stowarzyszeń Młodzieży Katolickiej Diecezji Chełmińskiej. Obecnie otrzymaliśmy referat organizacyjny sekretarza generalnego Związku — Ks. Żynda, na tym Zjeździe wygłoszony. Referat ten w dobitny sposób ilustruje błąd działalność Związku wśród pomorskiej młodzieży katolickiej, zaznajamia starsze społeczeństwo z wysiłkami młodzieży, z jej celami i zadaniami. Dlatego też podajemy referat do wiadomości naszych Czytelników. Niestety z powodu braku miejsca musimy podać go w streszczeniu.

Liczba stowarzyszeń i członków.

Rzut oka na działalność zewnętrzną Stowarzyszeń. 1 stycznia 1929 roku Związek liczył 246 (113) stowarzyszeń. W roku 1929 powstało nowych Stowarzyszeń 20 (9) liczących 266 (119) czł. Stowarzyszenia męskie są najliczniejsze w powiatach toruńskim i brodnickim. Stowarzyszenia żeńskie są najliczniejsze w powiatach: brodnickim i wąbrzeskim.

Przeciętna liczba członków (in) wynosi 31 (55), liczba zupełnie wystarczająca, aby Stowarzyszenie spełniło swój cel wychowawczy.

Stojąc nastanowisku, że nie liczba zapisanych członków, ale jakość ich stanowi największą wartość mamy po gruntownym oczyszczeniu obecnie na liście Związku zapisanych 266 (119) Stowarzyszeń. — Trupów organizacyjnych jest 55. Gdybyśmy ich wszystkich liczyli, mieliśmy 440 Stowarzyszeń, a członków 20.000. W rzeczywistości ci zaś mamy pracujących 8.452 mężczyzn (chłopców) i 6.255 kobiet (dziewcząt).

Jaka młodzież należy do związku?

Co do wieku to większość przypada na tych, którzy jeszcze nie skończyli lat 18. Jeszcze zawsze za mało starają się Stowarzyszenia o młodzież, opuszczając szkołę. Zasada organizacyjna wymaga by wciągnąć do Stowarzyszeń młodzież zaraz po opuszczeniu szkoły.

Do Stowarzyszeń należy najwięcej młodzieży pracującej na roli, bo 3139 (2116) — następną rubrykę zajmuje młodzież pracująca w rzemiośle 1500 (264), następnie w przemyśle i handlu 772 (217), najwięcej młodzieży mamy bez zawodu, tj. takiej, która jeszcze u rodziców przebywa. Młodzieży zarobkującej na roli poświęciliśmy w roku ubiegłym więcej uwagi przez organizowanie konkursów przysposobienia rolniczego.

Współpraca starszego społeczeństwa.

Praca oświatowa — wychowawcza wymaga całego zastępu osób inteligentnych, starszych, któreby jako kierownicy duchowi ze Stowarzyszeniem współpracowały.

Związek jeszcze zawsze zamała ma takich współpracowników (czek) w Stowarzyszeniach. Na 358 Stowarzyszeń mamy zaledwie 1057 przewaźnie z pośród nauczycielstwa (współpracuje ze Związkiem 393 nauczycieli) i dochowieństwa. Tylko tu i ówdzie kilka osób z miejscowej inteligencji, kilku światłych gospodarzy i młodszych naszych wychowanków pracuje jako członkowie wspierający w patronatach i Kołach Przyjaciół Młodzieży.

Trudne warunki pracy.

Warunki pracy w roku ub. nie były zbyt sprzyjające. Żadne Stowarzyszenie nie miało własnego domu. Wszystkie zdane są na komorne, w ogniskach obcych, salach szkolnych, niezawsze życzliwie używanych w salach parafjalnych, lub poprostu w prywatnych mieszkaniach. Ciężkie warunki materialne niepozwalają Stowarzyszeniom przystąpić do budowy własnych lokali, które w rozwoju Stowarzyszenia odgrywają niezmiernie ważną rolę.

Ilość zebrań i frekwencja członków.

Strona organizacyjna i zarazem oświatowa, w 246 (113) Stowarzyszeniach m. przedstawia się następująco: zebrań plenarnych 2975 (1418) prze ciętna liczba członków na zebraniach plenarnych 5955. Zebrań walnych 359, posiedzeń patronatu 127, posiedzeń zarządu 2169, zbiórek zastępów 142 posiedzeń zastępowych 113.

Żeńskie: zebrań walnych 113, zebrań plenarnych 1418, przeciętna liczba członkiń, obecnych na zebraniach plenarnych 4252, posiedzeń patronatu 106, posiedzeń zarządu 1.148, posiedzeń zastępowych 10, zbiórek zastępów 98. Na każde więc Stowarzyszenie M. przypada 10 zebrań plenarnych w ciągu roku. Posiedzeń zarządowych odbyło się 3317. Zebrania plenarne są szkołą, gdzie się wyrabia typ młodego Polaka - katolika. Przeciętnie było na takich zebraniach 5955 (4252) członków.

Praca oświatowa wśród młodzieży.

Na zebraniach plenarnych 246 (113) Stowarzyszeń Męskich (żeńskich) wygłoszono wykładów i odczytów 1778 (1140). Sama młodzież wygłosiła 776 (548) odczytów i wykładów. To najlepiej świadczy, że Stowarzyszenie potrafi młodzież wyrobić oświatowo i nauczyć samodzielności. Naszym dążeniem musi być by nie było zebrania bez odczytu, wykładu lub pogadanki. Jeżeli do wygłoszonych wykładów i odczytów dodamy jeszcze 1778 (1140) wygłoszonych deklamacyj 776 (1016) urządzonych obchodów i wieczernic, to możemy powie dzieć, że Stowarzyszenia pod względem wychowania oświatowego i narodowego spełniły swój cel. Przedstawię było 433 (550).

Kursy dokształcające.

Podnieść należy znaczenie kursów dokształcających, które prowadziło nauczycielstwo. Na nich uwzględniano pisownię, gramatykę, historję, literaturę polską naukę o Polsce współczesnej. Kursy tego rodzaju a było ich 14 (18) są bardzo pożyteczne i nadal zwłaszcza dla młodzieży koniecznością. Przy każdej większej uroczystości religijnej i narodowej powiewały sztandary młodzieży, jako godła i hasła. Liczba sztandarów wynosi 78 (33). Do sprawienia sobie nowych sztandarów Związek nie zachęca. Jest to nowoczesna choroba, tzw. „szandarytyzm”. Ważniejszą jest praca oświatowa.

Wystawa związkowa.

Związek urządził w roku ub. wystawę związkową dla wszystkich Stowarzyszeń diecezji, połączonej ze zlotem i zjazdem. Na zlocie było blisko 6000 młodzieży.

Biblioteki i sekcje specjalne.

W pracy oświatowej narodowo — wychowawczej służą także biblioteki. Tam gdzie są biblioteki TCL. korzystają członkowie z biblioteki TCL. Liczba własnych bibliotek wynosi w Stowarzyszeniach męskich 80, żeńskich 43. W pracy oświatowej spełniają wybitną rolę, specjalizują członków w pewnym kierunku sekcje, kółka. W Stowarzyszeniach męskich było kółek oświatowych 32 (10), śpiewackich 61 (45), abstynenckich 8 (5), muzycznych 51 (16), przysposobienia rolniczego 1.

Praktyki i obchody religijne.

Kwartalna spowiedź i komunja św. jest celem i obowiązkiem każdego Stowarzyszenia. Podwzględem ilości rekolekcji jest pewien postęp od roku zeszłego. Wspólne rekolekcje, urządzone dla młodzieży pozaszkolnej mają bardzo doniosłe znaczenie w pobudzaniu życia religijnego i urabianiu charakterów. Do wzrostu religijnego uczucia przyczyniły się uroczystości religijne z okazji rocznicy papieskiej, świąt kościelnych, poświęcenia sztandaru, procesji wizytacji biskupich. Rubryka wykazuje 840 (436) uroczystości religijnych.

Wychowanie fizyczne i igrzyska sportowe.

Wielkie znaczenie dla młodzieży ma wychowanie fizyczne. Związek posiada własnego instruktora wychowania fizycznego, absolwenta studjum Wych. Fiz. w Poznaniu, p. Flisaka, który dział ten prowadzi fachowo i systematycznie do chwili obecnej. Za staraniem i inicjatywą Związku urządził wojewódzki komitet W. F. i P. W. w Toruniu 8-dniowy kurs informacyjny wychowania fizycznego w Grudziądzu, w którym wzięło udział 49 druhow.

Z pomocą finansową powiatowych komitetów W. F. i P. W. przeprowadził instruktor związkowy kilkudniowe informacyjne kursy wychowania fizycznego w Toruniu, Świeciu, Kościerzynie przy udziale 30 kursistów. Dzięki pomocy Państwowego Urzędu W. F. i P. W. urządził Związek w pierwszej połowie września 14-dniowy obóz w. f. dla druhen w miejscu stałych obozów pod Kościerzyną, w którym wzięło udział 60 druhen.

Z zezwoleniem J. E. ks. biskupa urządził Związek próbny, pierwszy tego rodzaju w Polsce informacyjny kurs w. f. dla ks. ks. patronów od 19 — 22 września przy seminarjum duchownym w Pelplinie.

W czasie zlotu w Grudziądzu urządził Związek wielkie igrzyska sportowe z udziałem około 500 zawodników.

Przygotowanie wojskowe, uprawiane prawie już we wszystkich Stowarzyszeniach Męskich cieszy się ogromną sympatją wśród młodzieży i zyskuje coraz więcej uznania u oficerów instrukcyjnych.

Uwagi końcowe.

Oto w zarysie ogólny stan Stowarzyszeń naszego Związku. Ogólnie można stwierdzić, że zaznaczył się w Stowarzyszeniach duży postęp, lecz jeszcze dużo jest do zrobienia. Należy jeszcze ko dalej systematycznie pogłębiać. Należy przeprowadzić rewolucję duchową tzn. należy wypowiedzieć zaciętą walkę złu, gnieźdzącemu się w sercach i umysłach, wyrzucić, zburzyć gmach obojętności religijnej i samolubstwa jednostek. Stowarzyszenia zgodnie ze swą ustawą mają dostarczyć Bogu i Ojczyźnie nieustraszonych rycerzy, członków wychować na dobrych obywateli (ki) wiary i Ojczyzny.

„Młodzieży, nową Polskę twórz,
Szczęśliwą — Bogu miłą“.

ciąg dalszy na drugiej stronie.

Zamierzenia w pracy na przyszłość

Rezolucje uchwalone przez Walny Zjazd Delegatów Młodzieży w Toruniu 20 i 30 VI. br.

My chcemy Boga.

Młodzież katolicka — zebrana na 4-tym zjeździe delegowanych Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej diecezji chełmińskiej — świadoma, że niemasz odrodzenia i odbudowy życia moralnego Polski — bez oparcia teź na zasadach Bożych postanawia:

1. Iść w życie z hasłem i programem „My chcemy Boga“.
2. Dzierżyć się w życiu osobistym i organizacyjnym zasad Chrystusowych.
3. Stać i trwać przy Kościele katolickim, przy Stolicy Apostolskiej.
4. Urabiać w sobie ducha odwagi katolickiej i obrony prawd, praw, zasad świętości i tradycji katolickich w Polsce.

Przypodobienie rolnicze.

Zjazd delegowanych stwierdza, że konkursy przypodobienia rolnicze młodzieży należy prowadzić tylko przez organizacje młodzieży, uwzględniając w swym programie jako podstawę, pracę kulturalną — oświatową. Tworzenie przez organizacje rolnicze specjalnych organizacji młodzieży rolniczej uważa się za niewskazane a wręcz szkodliwe dla idei konkursów p. r. wśród młodzieży rolniczej.

Przypodobienie wojskowe.

Zjazd delegowanych uważa, że osobne oddziały p. w. młodzieży, które tu i ówdzie na terenie pomorskim, objętym organizacjami p. w., tworzone, nie prowadzą do celu, powodują dezorganizację, w całym ruchu p. w. a tem samem są szkodliwe dla samej idei p. w. Współzawodnictwo poszczególnych organizacji W. F. i P. W. powinno dokonywać się w sposób szlachetny.

Organizacje starszych.

Zważywszy potrzebę solidarności i ścisłej łączności jaka zachodzić powinna między Stowarzy-

szaniami Młodzieży i katolickimi organizacjami starszych, 4-ty zjazd delegowanych stwierdza, że czas pobytu w Stowarzyszeniu jest okresem przygotowania do katolickich organizacji starszych i że młodzież powinna do nich wstępować, skoro dojdzie do wieku, w którym czas już jej opuścić Stowarzyszenia Młodzieży.

O powiększenie szeregów Mł. Kat.

Zjazd delegowanych zwraca się z serdecznym apelem do pracującej młodzieży polsko — katolickiej, by wstępowała jaknajliczniej w szeregi Stowarzyszeń Katolickiej Młodzieży Polskiej. Zjazd delegowanych wzywa okręgi Stowarzyszenia, aby się natychmiast zajęły agitacją wśród chłopców cpuszczających szkołę i wprowadziły ich po opuszczeniu szkoły w nasze szeregi.

O opiekę społeczeństwa.

W zrozumieniu iż dla owocnej pracy młodzieży, konieczne jest zainteresowanie i pomoc starszego społeczeństwa, zjazd prosi tak ogół jak i władze, aby otoczyły swą życzliwą a skuteczną opieką, młodzież Stowarzyszeń, przyczyniając się do zakładania jak najliczniejszych Kół Przyjaciół Młodzieży.

Walka z alkoholizmem.

Zjazd delegowanych uchwala, że należy rozpocząć w Stowarzyszeniach żywszą pracę w kierunku zwalczania alkoholizmu i to przez a) zakładanie kół abstynenckich w łonie Stowarzyszeń, b) przez urządzanie na zebraniach plenarnych odczytów: „Czem jest alkohol w życiu człowieka“.

O poparcie Stowarzyszeń żeńskich.

Zjazd delegowanych Stowarzyszeń Młodzieży żeńskiej obradujący dnia 30 czerwca br. w Toruniu ze względu na doniosłe znaczenie Stowarzyszeń Młodzieży żeńskiej wychowujących swe

członkinie w duchu religijno — narodowym, apeluje gorąco do całego społeczeństwa w celu uzyskania jak najliczniejszego poparcia.

Mianowicie apeluje zjazd do władz państwowych i komunalnych, by te w uznaniu obywatelskiej działalności Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej żeńskiej używały im poparcia materialnego dla urządzenia ognisk, organizowania pouczających kursów.

Wychowanie fizyczne druhen.

W sprawie W. F. dziewcząt zjazd delegowanych wysuwa jako wskazania doby obecnej następujące postulaty:

- 1) Władze i siły ciała jako narzędzia duszy należy rozwinąć i usprawnić aby długo i dobrze służyły każdej druhinie, doksztalcanej i wychowywanej w SMP.
- 2) Zachować i pielęgnować należy zdrowie, naprawiać błędy domowego i szkolnego wychowania uodpornić na wpływy atmosferyczne, choroby, niedomagania itp.
- 3) Nie należy naśladować bezkrytycznie męskich ćwiczeń i sportów.
- 4) Zadaniem W. F. i sportów dziewczęcych SMP jest doprowadzenie ciała do normalnej użyteczności i zręczności przez co każdej druhinie ułatwi się osiągnięcie dzielności życiowej i zawodowej.
- 5) Wychowanie fizyczne i sport żeńskich S. M. P.: a) nie mogą życia druhny i całego Stowarzyszenia pozbawić duchowego pierwiastka; b) nie mogą wpływać ujemnie na wypełnienie obowiązków religijnych, rodzinnych, domowych i zawodowych; c) nie mogą sprzeciwiać się dobrem obyczajom; d) władze i siły ciała, udoskonalone przez ćwiczenia mają druhny oddać na służbę Boga i Ojczyzny bez względu na to, czy za cel życia osobistego obiorą pracę zawodową, czy pracę w rodzinie własnej.
- 6) Należy dostosować wychowanie fizyczne w naszej organizacji do naszych druhen, a nie nasze druhny do dzisiejszych niezdrowych prądów w sporcie, jak rekordomanja itp.

Marjawici zmieniają szyld

Prasa wileńska a przedewszystkiem sanacyjna „Słowo“ donosi o naradach biskupów marjawickich z reprezentantami sówieckiej Cerkwi w sprawie utworzenia wspólnej unji wyznaniowej. Udawanie więc katolicyzmu przez marjawitów skończyło się.

Przypomnijmy sobie dzieje „dogmatyczne“ marjawitów:

Rozpoczęło się od wypowiedzenia posłuszeństwa władzom Kościoła rzymsko - katolickiego w imię naprawy katolicyzmu. Tak się głosiło wiernym Kler katolicki grzechnie w błędach — proklamowano owieczkom: — kler katolicki odstąpił od dogmatycznych zasad katolicyzmu, należy więc wrócić do źródeł Chrystusowych, do apostoła Piotra, nie do Leona 13-go. Ale broń Boże nie przestawać być katolicyzmem. Tylko być katolicyzmem — lepszym!

Przezorna to była ostrożność. Bez hasła katolicyzmu w odszczepieństwie impreza marjawicka nie zdołałaby ufundować ani jednej parafii w Polsce. Kozłowsky i Kowalscy wiedzieli to i obrze obliczyli znakomicie. Znali duszę ludu polskiego. Poprawić, wmówić, że się poprawia — to zawsze pewną ilość dusz pociągnie. Może nie najbardziej krytycznych, ale w pewnej przynajmniej części — i nie najgorszych, nie najobjętniejszych.

A to, że marjawityzm od samego początku swego istnienia wspierany był przez władze carsko - rosyjskie, że dygnitarze petersburscy obszerne djalogi, napewno nie dogmatyczne z „biskupami“ marjawickimi prowadzą, że nad nową sektą w pełni czuwa opieka i protekcja zaborczego rządu, nie w imię „poprawy katolicyzmu“ chyba — to oczywiście już do małuczkich nie dojdzie, to zawsze można nazwać kalmunją.

Od środka rozsadzając katolicyzm w Polsce, idąc tedy ręką w rękę z naczelną intencją rządu zaborczego, kler marjawicki zawsze i stale, nawet jeszcze w zeszlórocznym procesie plockim porunował uparcie przeciwko posądzaniom go o antykatolicyzm. Jesteśmy katolikami i nigdy katolikami być nie przestaniemy. Żadna „intryga rzymska“ nie sprowadzi nas z drogi katolicyzmu.

I okazało się że i to jest kłamstwem. Jednym kłamstwem więcej. Nowym fałszem. Nowa obłudą.

Wystarczyło jednego procesu karnego i skazania głowy sekty na kilkoletnie więzienie za gorszycielstwo publiczne. Wystarczyło naturalnego bankructwa marjawityzmu wśród rzesz, dotychczas weń wierzących, wystarczyło, że nie ma już dla kogo grać dalszej komedji wkatolicyzm — i kapituła „poprawionego katolicyzmu“, apostołowie wierności swojemu wyznaniu zaraz od św. Jana, zrywają umowę ze swoimi dotychczasowymi dogmatami, przemałowują szyld i stają się prawosławnymi! To jest ta ich „wiara“ o której wolność, o której legalizację z taką emfazą dopominali się u nas ci zwłaszcza, którym wszelka wiara jest chojętna.

No tak, ale może ci „arcypasterze“ drogą duchowej ewolucji doszli do zmiany przekonań, może z głębi przekonania uczuli się jednomyślnymi z prawosławiem i to właśnie prawosławiem sowieckim.

Nato nam odpowie historia ostatniego roku ich działań. Zanim doszli do unji z patriarchą Sergijuszem, chodzili z ofertą do starokatolików. Odrzucono ich propozycję. Wówczas zwrócili się do patriarchy konstantynopolitańskiego. Nie chciano z nimi mówić. Nie, to nie. Udali się do metropolity Cerkwi prawosławnej w Polsce. I tu się nie udało.

Nie tu to tam. Nie tam to gdzieindziej. Zgodzą się na każdą zmianę w odcieniach i zasadach swojej wiary, byle tylko nadal istnieć. Wiara jest dla nich czemś w rodzaju papieru giełdowego.

Do sprawosławienia marjawityzmu doszło w tym wypadku z powodu upadku wpływodawnej firmy, ale po za tą konkretną przyczyną działała tu i pewna konieczność głębszego porządku rzeczy.

Nie do pomyslenia jest sekta, która by chciała być sektą katolicką. Sekta i katolicyzm są to pojęcia wzajem wyłączające się. Logicznym pojęciem jest sekta protestancka, bo protestantyzm na dnie swego ustroju jest raczej unją osobistych sumień w sprawach wiary ale katolikiem albo się jest bez zastrzeżeń, albo się katolikiem być przestaje.

Dlatego też, kto odrywając się od Kościoła katolickiego, chce na drodze „katolickiej“ dalej trwać rzekomo, już poza kościołem, temu nigdy nie uda się stworzyć wyznania, lecz jedynie przedsięwzięcie. Taki, nie inny charakter miał marjawityzm, taki sam charakter ma tzw. kościół narodowy, pp. Hodura, czy Huszny. Kto więc dopomi-

Bruno Witkowski

Powrót

(sonet)

Wieczorne od Charzyków zapadają zorze,
Zwinny powóz po piaskach alei się toczy —
Patrzący w czyjeś jasno uśmiechnięte oczy
Śnię o żaglowym locie po cudnem jeziorze.
Przed nami podchojnicki krajobraz uroczy
Rumieni się w tęczowym zachodu prze-
stworze
Zdała widok miasteczka jak na dłoni gorze,
W ostatnich blaskach coraz purpurowszy,
złotszy.

Miasto moje, kresowa polskości strażnico!
Ledwie Cię zdołał poznać śród wiosny miesięcy,
Ledwie się żył z czarowną twoją okolicą —
Jutro znów bezpowrotnie opuszcze twe łono:
Pozostawiam tu kwiaty tęsknoty dziewczęcej
I pamięć dni przeżytych pięknie rozmarzoną.

Chojnice, w czerwcu 1929.

na się o legalizację „wyznaniową“ tych przedsiębiorstw, ten albo spełnia czyn perfidji, albo też jest dzieckiem.

Pozostaje jeszcze w tym temacie sprawa ważna: fakt łączenia się przedsiębiorców marjawickich z prawosławiem, pozostającym pod rozkazami sowietów. Ale tu już mówić o tem, czem chce być marjawityzm w Polsce, z Sowietami zunfiko wany, jaką chce robotę spełniać za cenę tej unji, to chyba rozwodzić się nad tem, byłoby zbyt cenne.

Przybywa nam nowa jacejka bolszewizmu — i koniec.

Adam Grzymała-Siedlecki.

Jak młodzież rzemieślnicza z Warszawy wspaniałym marszem

Warszawa — Poznań uczęła Powszechną Wystawę Krajową

Poznań, 5. 7. 1929.

Aby zadokumentować wielką cześć dla Powszechniej Wystawy Krajowej która znaczeniem swem pobudza naród cały do niezmiordowanych wyczynów na każdym polu życia, z inicjatywą 63-letniego mistrza obuwniczego Warszawy p. Jackowskiego, grupa młodzieży rekrutującej się ze sfer rzemieślniczych, podjęła się rzadko notowanego w kronikach sportowych wyczynu.

A mianowicie dnia 28 czerwca wyruszyło 21 zawodników z pod pomnika Kopernika w Warszawie pieszo do Poznania, pokrywając przestrzeń 304 kilometrów w pięciu etapach. Z liczby 21 zawodników doszło do Poznania tylko siedmiu. Najlepszy czas osiągnął elektryk, członek amatorskiego klubu sportowego, p. Legat, przebywając przestrzeń w 45 godz. 12 min. Drugi przybył stolarz p. Górski — 46,05 godz., trzeci mechanik p. Berger — 49,51, czwarty inicjator marszu p.

Jackowski 51 godz. 46 min., piąty goniec p. Dąbrówka — 52,46, szósty ślusarz p. Sałanowski — 53,16 min., siódmy rymarz galanteryjny p. Rozwadowski — 54,21.

Metą marszu był Rynek Śródecki miasta Poznania. W dniu 2 lipca o godz. 2-giej po południu zawodnicy przybyli do właściwego celu podjętej imprezy a mian. do westybulu reprezentacyjnego Powszechniej Wystawy Krajowej, gdzie powitani zostali przez dyrekcję Powszechniej Wystawy Krajowej w osobach zastępcy naczelnego dyrektora p. Ostrowskiego-Belzy, dyrektora administracyjnego p. Leona Szczurkiewicza i głównego kierownika budowy inż. arch. Muellera. W serdecznych słowach przemówił do zwycięzców marszu p. dyr. Szczurkiewicz. Zwycięska siódemka została sfotografowana oraz otrzymała medale pamiątkowe PWK.

KRONIKA RADJOWA.

„Polonja“ odleci do Ameryki w połowie lipca br.

Pisma rzymskie zamieszczają wywiad z polskimi lotnikami Oświadczyli oni, że horoskopy meteorologiczne nad oceanem zapowiadają się ko rzystnie na czas od 10 do 17 lipca. W tym czasie „Polonja“ ma wystartować z lotniska w Baldonelle do lotu przez ocean.

Urzednicy otrzymaja dodatek mieszkaniowy

Minister Skarbu, Matuszewski rozesał do wszystkich ministerstw pisemny okólnik, w którym to okólniku powołuje się na uchwałę rady ministrów z dnia 5 czerwca i prosi o wydanie zarządzeń w celu wypłacania urzędnikom państwowym zaległego dodatku mieszkaniowego określonego w art. 1 i 2 ustawy o dodatku mieszkaniowym.

Dodatek ma być wypłacany w lipcu oraz w następnych miesiącach do końca roku, w wysokości z poprzednich okresów.

Ameryka buduje 5 nowych okrętów wojennych.

Donoszą z Waszyngtonu, że urząd marynarki zawarł kontrakty w sprawie budowy 5 nowych krążowników o pojemności 10.000 tonn.

Żywcem pogrzebani.

Dnia 4 lipca wskutek oberwania się ganku długości 70 metrów a wysokości 30 mtr. na kopalni Hildebrand w Nowej Wsi zasypanych zostało w czasie tej katastrofy czterech górników, o których dotychczas nie ma żadnej wiadomości. Energetyczna akcja ratunkowa nie dała dotychczas żadnego wyniku.

Wielkie pożary w Rosji.

W pewnej wsi w pobliżu Homla na Białorusi sowieckiej pożar zniszczył 141 domów. Kilkaset rodzin zostało bez dachu nad głową. W płomieniach zginęło ośmioro ludzi. Koło miasta Pensa pożar zniszczył wieś tatarską, liczącą 117 chat.

Epidemja tyfusu na Górnym Śląsku.

W kilku gminach powiatu świętochłowickiego oraz w samych Świętochłowicach wybuchła epidemja tyfusu. Przebieg epidemji jest dosyć ostry. wobec czego władze ustanowiły kordon sanitarny i zarządziły izolację tych gmin.

Epidemja wybuchła wskutek spożywania przez ludność obfitej ilości mleka i owoców. Zarządzono służbę sanitarną, która pracuje wspólnie z instytutem higienicznym. Dotąd zanotowano 70 wypadków choroby.

Ruch turystyczny z okazji PWK.

Komisja do spraw turystycznych oblicza że ruch przyjezdnych z zagranicy w br. z okazji P. W. K. przyniesie Polsce około 200 milionów zł, co wpłynie dodatnio na bilans płatniczy.

Pacjent poranił ciężko lekarza.

Do laboratorium dra Jakubowskiego w Wilnie zgłosił się onegdaj niejaki A. Molenda, który pod wpływem zdenerwowania dłuższem oczekiwaniem na analizę porwał ze stołu nożyce i poranił niemi ciężko lekarza w skroń i ramię. Szaleńca zdołano ubezwładnić i aresztowano.

Kanclerz Mueller i minister Stresemann wyjechali na wycieczkę.

Kanclerz Rzeszy niemieckiej Mueller opuścił wczoraj Berlin, by udać się do Mergentheim, celem odbycia kilkutygodniowej kuracji. Również wczoraj wieczór minister spraw zagranicznych Rzeszy Stresemann wyjechał z Berlina na wycieczkę do Buhlehrhoeher koło Baden - Baden.

Przemycanie zboża do Rosji

Na pograniczu polsko - sowieckiem w rejonie W. Chutor w wsi Siemianówka wykryto wielki skład zboża (przeszło 400 pudów), skupowanego przez miejscowych spekulantów w celu przemycania go do Rosji sowieckiej, gdzie jak wiadomo, ludność pasa pogranicznego cierpi głód skutkiem zeszłorocznego nieurodzaju. Aresztowano dwóch handlarzy, a zboże skonfiskowano.

30 ofiar orkanu w Austrii.

Ostatni orkan który szalał z wielką gwałtownością nad całą Austrią, spowodował 30 śmiertelnych wypadków. Najbardziej szalał orkan w Austrii Górnej w Solnogradzie.

Radjo w pociągu.

W sobotę po południu odszedł z dworca głównego w Warszawie pociąg pociąg do Krakowa zaopatrzone w odbiorniki i słuchawki radjowe, dostępne dla pasażerów za niewielką opłatą.

Kolja z pereł za 2 miliony dolarów.

Do Szanghaju przywieziono wspaniałą kolję z pereł pochodzącą ze skarbów cesarskich. Pereły, niezwyklej wprost wielkości ocenione zostały na 2 miliony dolarów.

Wyrok na braci morderców babki, ciotki i stryja.

Sąd okręgowy w Nowogrodku zasądził onegdaj braci Martilowiczów nakarę bezterminowego ciężkiego więzienia za zamordowanie babki, stryja i ciotki. Ohydny mordu dokonali Martilowicze w zamiarze zawiadnięcia kilkunastoma dziesięcinami ziemi. Była to pierwsza rozprawa w nowogrodzkim sądzie prowadzona według nowego kodeksu procedury karnej.

Kapowiedzi i nadzieja Mac Donalda.

Przemawiając w Durham premier Mac Donald powiedział: Rząd nie chce całego swego programu przedkładać parlamentowi w czasie jedynej tylko sesji ponieważ liczy, że przetrwa jeszcze pięć innych sesji, a może jeszcze i dalszych pięć.

KRONIKA MIEJSCOWA.

Chojnice, dnia 8. lipca 1929 r.

Lutnia chojnicka zdobyła w Więcborku pierwszą i szóstą nagrodę.

Wczorajszej niedzieli odbywał się w Więcborku Zlot Okręgowy Pomorskich Kół Śpiewaczych. Lutnia chojnicka aczkolwiek tylko 70 procent jej zespołu śpiewaczego wzięła udział, poszczycić może się świetnym wynikiem. W konkurencji bowiem zdobyła za chór mieszany pierwszą nagrodę związkową, uzyskując 74 punkty na 105 możliwych. Utworem, jaki chojnicki chór mieszany odśpiewał był Krakowiak E. Ponickiego. Poza to chór męski Lutni zdobył 6 nagrodę.

Dalsze nagrody zdobyły: 2-gą Więcbork, 3-cią Sypniewo 4-tą Kamiień, 5-tą Brusy, 7-mą Słwiwo, 8-mą Lubcza.

Zadziwia u wszystkich chórów stosunkowo niska liczba uzyskanych punktów. Pochodziło stąd, że chóry śpiewały na wolnym powietrzu, akustyka zaś wskutek fatalnych warunków atmosferycznych była marna.

Szczegółowe sprawozdanie ze Zlotu niebawem podamy

O kosze do papieru na tutejszym dworcu.

Wnętrze gmachu dworcowego przybrało naprawdę odświętną szatę. Szciany i sufit pięknie pomalowano, afisze rozlepiono na specjalnie ku temu przeznaczonych tablicach, tak iż stare niedomagania zupełnie znikły. Pozwoliłoby się jednakże z tego miejsca zwrócić uwagę na pewną drobność: brak koszy do papieru. Publiczność nie ma gdzie rzucić papieru, odpadków wszelkiego rodzaju. Chcąc nie chcąc rzucić rzeczy tego rodzaju na pierwszy lepsze miejsce wnętrza gmachu kolejowego. Szczególnie licznie rozrzucone opakowania od czekolady z automatu przedstawiają widok niezbyt piękny. Zalecałoby zatem, ażeby na dworcu ustawiono kosze do składania papieru i wszelkich odpadków.

Jazda na rowerze na wesoło.

O działaniu i skutkach napojów alkoholowych przekonaliśmy się wszyscy bądź to na własnej osobie bądź też na innych. Proszę sobie przedstawić więc takiego osobnika „na fest“ zamrozonego. Idzie chwiejnym krokiem pro wadząc rower. Ale pociągnął go. Można przecieć się i jechać. próbuje więc dosiąść bicyklu. Ale z której strony? nie idzie z prawej, nie idzie z lewej. Wykombinował sobie ów niefortunny cyklista, że przecieć można „tytu. Po długim szamotaniu udało mu się wskrobać na siodełko. I o dziwo! „Zalany“ nie mogąc prosto ustać, je gdzieś śmiało na stalowym rumaku. Niedługo wprawdzie, trwała ta przejażdżka, bo zamiast nadechnąć napedał wrzód próbował wyl. Posłuszny rower stanął raptem zrzucając z siebie pasażera. Nie zaprzestał jednak nasz rowerzysta tego eksperymentu uwieczony zawsze jednakowym skutkiem.

Cała ta arcywesoła scenka rozegrała się w sobotę w godzinach wieczornych ku uciechu przechodniów.

Piłkarze niemieccy w Chojnicach.

Niewiele w tym sezonie widziały dotychczas Chojnice rozgrywek w piłkę nożną. Może dlatego właśnie K. K. S. Sturm sprowadził w niedzielę z Niemiec Schlochauer Sport Club, chcąc pokazać Chojnicom dobrą drużynę niemiecką. Zawód jednakże spotkał nas dwojaki: przedpołudniowa słońca odstraszyła publiczność od pójścia na mecz. Drugi zawod — to mizerna gra obu zespołów.

O godzinie 2-giej zaczyna się rozgrywka przy silnie zachmurzonym niebie, co nie wroży nic dobrego. Momentalnie uzyskana bramka przez Niemców pozwalał mniemać że gra będzie ciekawa. Tymczasem widz jest świadkiem wręcz czegoś przeciwnego. Gracze — a szczególnie goście rozleniwiają się i zaczyna się gadanina na dobre. Rej w tym popisie wiedzie dobrany tercet żydów czułowickich. Często faule są na porządku dziennym. Winowajcy powinni się byli znaleźć za tego rodzaju wybryki bezwzględnie poza boiskiem. Brutalna bowiem gra w połączeniu jeszcze z gadulstwem piłkarzy, może wyrobić u publiczności błędne mniemanie o tym pięknym sporcie. Dalszy przebieg gry nie przynosi żadnych jasnzych momentów chociaż wa-

WIADOMOŚCI Z POWIATU

Ruch wycieczkowy do Wiela.

Wiele. Pomimo dość częstej niepogody, przybywają tutaj niemal codziennie liczne wycieczki celem zwiedzenia tutaj pięknej kalwarji, jak też i okolicy. Od czasu, jak uruchomiona została kolej w Karsinie, komunikacja do Wiela jest dogodniejsza. Poza to liczne wycieczki szkolne przyjeżdżają samochodami ciężarowymi. W ostatnim czasie bawiły tutaj wycieczki z St. Kiszewy, seminarjum męskie z Tucholi, Sodalicia niemiecka panien z Chojnic i stowarzyszenie żeńskie z Chojnic, pod przewodnictwem ks. patrona Gołuskiego. Stowarzyszenie to, przybywszy na miejsce, udało się na nieszpory potem pod przewodnictwem miejsc. ks. wik. Grabańskiego udało się na Kalwarję, celem zwiedzenia jej i odbycia Drogi Krzyżowej. Po przybyciu z Kalwarji udzielił uczestnikom błogobawieństwa Najśw. Sakramentu.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Zebrań Tow. Mężczyzn Katolików pod Opieką św. Wojciecha odbędzie się wponiedziałek dnia 8 lipca br. o godzinie 8 wieczorem w lokalu Konsumu Urzędniczego. Ze względu na ważność tego zebrania przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Katolickie Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Żeńskiej Dni w poniedziałek 8 lipca o godzinie 8-iej wieczorem ćwiczenia mandolin. Przybycie wszystkich druhen mandolinistek pożądane. Zarząd.

Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Męskiej. Nadzwyczajne Plenarne zebranie we wtorek dnia 9 lipca o godzinie 8-iej w szkole powszechnej. Przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Sokół Oddział Męski. Ćwiczenia w środę i piątek o godzinie 8-iej wieczorem na Placu Piastowskim. Czołem! Zarząd.

Koło Podoficerów Rezerwy w Chojnicach zwołuje zebranie na dzień 9 lipca o godzinie 8-iej wieczorem w lokalu kolegi Jędziewskiego z powodu bardzo ważnych spraw stawię kolegow w komplecie konieczne. Zarząd.

Rozpowszechniajcie pismo nasze!!

runki atmosferyczne były wprost wymarzone dla meczu piłkarskiego. Niedługo po połowie gospodarze uzyskują punkt honorowy. Od tej chwili drużyna Sturm wykazuje lepszy ciąg na bramę, gubi się jednak w akcjach podbramkowych. Zwycięskiego goala strzelają goście w kwadrans przed końcem gry, zwyciężając w stosunku 2 : 1.

Przystępując do oceny obu drużyn musimy zaznaczyć że umiejętności gości czułowickich były tak minimalne, że zalecałoby się takiej drużynie więcej nie sprowadzać, aż z zagranicy. Zwycięstwa zeszłoroczne 5 : 1 i tegoroczne nie mogą bowiem mówić pochlebnie o drużynie zwycięskiej. Są to bowiem sukcesy odniesione nad kółkiem sportowym istniejącym przy miejscowym gimnazjum niemieckim. Tymczasem był to nieudolny zlepek graczy różnych drużyn, niegrających ani razu z sobą. Z drużyny zwycięskiej wyróżnić można środkowego napastnika i skrzydłowego, u miejscowych zaś bramkarza i p. Wogatzkiego. Reszta nie pokazała nic więcej ponad szarą przeciętność chojnicką.

Dla wyjeżdżających na PWK.

Pomimo kilkakrotnych wyczerpujących wyjaśnień zachodzą jeszcze ciągle wypadki, że publiczność podróżująca narazie się niepotrzebnie na straty. Zaznaczamy jeszcze raz że na stacji odjazdu należy żądać bilet zwrotny na PWK I, II lub III klasy. W Poznaniu bilet ten pokazuje się kontroli, lecz się go przy opuszczeniu dworca nie oddaje. Bilet ten jest ważny na 14 dni. Bilet ten należy zachować i przy odjeździe na dworcu oddać kontroli przy wejściu do odstepowania. Jest to cała manipulacja na PWK. nie potrzeba dać biletu do odstepowania.

Sprzątanie siana.

Sianożęcie w tym roku przypadło niezwykle późno. Przyczyna tego opóźnienia dopatrzeć się można w zbyt ostrej i długotrwałej zimie. Kiedy koszenie traw i koniczyn zaczyna się zwykle na początku czerwca w tym roku rolnik zabierał się do tej pracy na początku lipca. Jak do wiedziliśmy się z kół włościańskich, zbiory siana i koniczyn były dość dobre. Narzekania rolników okazały się więc naogół płonne. Gorzej przedstawiała się sprawa z uprzątaniem. Często deszcze nie pozwoliły na rychłe zwiezenie siana. Teraz jeszcze widzi się na łąkach i koniczynkach większą ilość zbioru. Kłopoty z zwiezieniem siana rolników bynajmniej nie są obce. Wszak przysłowie ludowe powiada:

„Kiedy człowiek łąkę kosi,
Lada baba deszcz uprosi“.

Ważne dla maturzystów pomorskich przed studjami w Warszawie.

Akademickie Koło Pomorzian w Warszawie zawiadamia maturzystów pomorskich, że i w tym roku dla wygody swych przyszłych kolegów urządza w ciągu wakacji letnich agendy informacyjne, które udzielają wszelkich wiadomości o warunkach studjów na wyższych uczelniach stolicy.

- Agendy informacyjne w tym roku prowadzą:
- 1) Bielawa Jan, Nowy Podles, pow. Kościerzyna
 - 2) Bukowski Alfons, Okole, pow. Starogard
 - 3) Epsteinówna Irena, Toruń, Plac Teatralny 38
 - 4) Huczowska Urszula, Toruń, Wielkie Garbary 29,
 - 5) Hugetówna Adela, Tczew, Gdańska 43
 - 6) Konasińska Leona — Gdańsk, Heeresanger 11-c
 - 7) Krefft Karol — Otomin, poczta Żukowo, pow. Kartuzy
 - 8) Lewandowski Jan — Sokolowo, poczta Gołub
 - 9) Malicki Bernard, Przylęki, poczta Brozoza, pow. Bydgoszcz
 - 10) Ziętkarski Alfons, Gruta, poczta Melno, powiat Grudziądz
 - 11) Ziętkowski Zbigniew Grudziądz, Herszfeld 4.
- Prosimy maturzystów pomorskich zwracać się po wszelkie informacje do wyżej wymienionych agend prowincjonalnych.
- W Warszawie czynna jest przez letnie wakacje główna agenda informacyjna. Adresować prosimy, Akademickie Koło Pomorzian, Warszawa, skrzynka pocztowa Nr. 615. Zarząd Akad. Koła Pomorzian.

Giełda bydłęca

Poznań, dnia 28. 6. 1929.

A. Woły :	Bydło :
a) pełnomięsne wytuczzone woły, najwyższej wartości rzeźnej, niezaprzężane	164—170
b) pełnomięsne wytuczzone woły od lat 4 do 7	148—157
B. Stadniki :	
a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej	168—179
b) pełno mięsne młodsze	148—158
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione stare	130—138
C. Jałówki i krowy :	
a) pełnomięsne, wytuczzone jałówki, najwyższej wartości rzeźnej	170—160
b) pełnomięsne, wytuczzone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7	148—154
c) starsze wytuczzone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jałówki	136—144
d) miernie odżywione krowy i jałówki	110—118
e) liche odżywione krowy, jałówki	80—100
Cielęta :	
b) najprzedniejsze cielęta tuczone	200—220
c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki	180—196
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki	160—170
e) liche ssaki	150—170
Owce :	
Opasy chlewne	
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne	136—144
c) miernie odżywione skopy i owce	112—120
Swinie :	
b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi	226—232
c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi	230—236
d) pełnomięsne od 80 do 100 kg. żywej wagi	220—246
e) mięsne swinie ponad 80 kg.	210—214
f) maciory i późne kastro	190—200

Wielka Sprzedaż Reklamowa!

Polecam po zupełnie zniżonych cenach w bogatym wyborze:

Muślin bawełniany	0.95 zł.	Jedwab sztuczny - lepszy gatunek mtr.	2.95 zł.
Muślin bawełniany, lepszy gat.	1.35 zł.	Woal-szwajcarski wyrób ca 90-100 ctm. szer.	3.95 zł.
Ryps do prania w różnych kolorach	1.45 zł.	Eolienna w modnych kolorach	5.75 zł.
Ryps do prania w ładnych wzorach	1.80 zł.	Muślin wełniany eleg. wzory	4.95 zł.
Jedwab sztuczny do prania	2.35 zł.	Muślin wełniany ca 80 ctm. szer. ład. wzory	6.50 zł.

Specjalnej uwadze polecam moje okna wystawne!

Specjalnej uwadze polecam moje okna wystawne!

Juljusz Schreiber, Chojnice

Rynek 17.

Tel. 48.

Wydział Powiatowy powiatu chojnickiego w Chojnicach ogłasza

Przetarg publiczny

na niżej wyszczególnione prace budowlane, na które reflektanci składać muszą oferty do Wydziału Powiatowego (Referat Budownictwa) w terminie:

- 1) do dnia 13. 7. b. r. na prace instalacyjne i stolarskie w Powiatowym Ośrodku Zdrowia w Lipnicy,
- 2) do dnia 13. 7. br. na budowę domku dla droźnika w Nowej wsi,
- 3) do dnia 23. 7. br. na konserwację 2350 bm. szosy Czersk-Legbąd systemem betonowym,
- 4) do dnia 23. 7. br. na budowę 1200 bm. szosy Swornogęce - Chocińskimłyn systemem betonowym.
- 5) do dnia 24. 7. br. na budowę ustępów w koszarach wojskowych, Chojnice
- 6) do dnia 25. 7. br. na 4 klm. robót ziemnych pod budowę nowej szosy Borzyszkowy-Glińno-Lipienice.

Oferty należy składać w kopertach zapieczętowanych i opatrzonych napisem „Oferta na...“ w wyszczególnionych terminach do godziny 12-tej w południe, poczem nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentualnie przybyłych reflektantów.

Do przetargu stawać mogą tylko reflektanci, którzy okażą kwit na wpłacone do Powiatowej Kasy Komunalnej w Chojnicach 5 proc. wadium; zaś odnośnie prac szosowych ci, którzy oprócz wpłaconego wadium, wykazą znajomość tychże prac oraz robót betonowych.

Bliższych informacji udziela Wydział Powiatowy (Referat budownictwa) w godzinach urzędowych od 8—12 gdzie również wyłożone są dotyczące plany i ślepe kosztorysy.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie prawo wyboru firmy, niezależnie od wysokości złożonych ofert.

Chojnice, dnia 8. lipca 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
(—) Dr. Rzóska

Odwiazane drzewo na stodołę lub szopę dług. 21,20 m. szer. 7,70 m. lub 10,60 m. wysok. bocznej ściany 5 m. konstrukcja dachu pod papę, z gotowym rysunkiem, jakoteż wszelkie potrzebne deski do obicia, korzystnie na sprzedaż. 1488

Tartak Konrad Barczyński,
Dziemiany pow. kościerski.

Wszelkie drzewo na budowę, oraz deski podłogowe i stolarskie, dostarcza odwrotnie — na dogodnych warunkach — z dobrego materiału.

Tartak Konrad Barczyński,
Dziemiany pow. kościerski.

Trumny Jak i wybić do trumien wykonanie pierwszorzędne, mam stale na składzie po miarkowanych cenach
Fr. Kiedrowski
magazyn mebli i trumien
ul. Człuchowska 6. ul. Człuchowska 6.

Darmo co rok na 4 tygodniową podróż letniego odpoczynku każda gospodyni sobie pozwolić może, jeżeli spełni obowiązek oszczędzenia w gospodarstwie domowym. To uczynić można bez kłopotu z przyjemnością przy praniu z tym opatentowanym

ręcznym aparatem do prania

oszczędza pieniądze na pranie, mydło, opał jak i 9/10 dotychczasowego czasu. Co znaczy oszczędzenie w dniu prania około 15 zł. Każda pani domu ma przeciw rodzinie obowiązek bieliznę oszczędnie prać i zdrowie swoje bezwzględnie przez nowy sposób prania utrzymać. **Wtorek d. 9. środa d. 10. czwartek d. 11. piątek d. 12. bm.** odbywać się będzie

POKAZ PRANIA

w Hotelu Dworcowym (przy dobrej pogodzie w ogrodzie koncertowym) o 4 godz. po poł. wykład z demonstrowaniem w polskim, o 6 godz. w niemieckim języku. Wstęp wolny. Uprasza się o przyniesienie brudnej bielizny, która przed oczami Szan. Publiczności zostanie w 3 minutach czysto i bezpłatnie wyprana. Kto nie może sam przybyć na pokaz niech żąda bezpłatnego zademonstrowania u siebie w domu. Między innymi aparat „Cud“ mają w Chojnicach w użytku:

Pani Nierzwicka Gockowskiego 3. 1 aparat wygrany, p. Koberowska 1 wyzmaczka wygr. p. Pronobis Mickiewicza 22, p. Laska Młyńska 19, p. Frymark Gdańska 23, p. Ruppolt (mistrz rzeźnicki) Batorego 3, p. Dent. E. Jager Dworcowa 39, p. Rink, kupiec Rynek Hotel Dworcowy, p. Górecki Młyńska 50, p. Restaurator Węsierski Batorego 1, p. Bieda Restauracja Dworcowa, p. Dr. Neumann ul. Gdańska, p. T. Gwiazdowski Pl. Król. Jadw. 1, p. Ossowski Nowe Miasto 8, p. Heyn mistrz malarski, p. Thiele mistrz krawiecki ul. Dworcowa, p. Chojecka skład kapeluszy Człuchowska 8, p. Dietrich Dworcowa.

Mydła toaletowe

Nadzwyczaj wielki wybór. Wroby znanych pierwszorzędnych fabryk tak krajowych jak i zagranicznych. W użyciu oszczędne i udelikatniające cerę po najniższych cenach poleca

BRACIA HUBERT

właśc. Juljan Hubert

Drogerja — Perfumerja
CHOJNICE (Pom.) Gdańska 18
Rok zał. 1894 Telefon 219.

Proszę zwrócić uwagę na okno wystawne.

CEMENT

nadszedł.

MERKUR,
dawn. Maschitzki.

Spedycja samochodami i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

u. Dworcowa 7.

Tel. 6.

Tel. 6.

Sprzedam dobrze utrzymaną

żniwiarę.

Szynszecki,
Lotyń, p. Nowacerkiew.

Dom

masywny z ogrodem warzywnym oraz 1 morgiem ziemi na sprzedaż. Adres wskaże eksp. Dzień. Pom. 1493

Poszukuję zaraz młodszej

służącej

w wieku od 15—18 lat. Zgł. do eksp. Dz. Pom.

Plomby, korony, mostki i zęby sztuczne w kauczuku — jak również wszelkie przeróbki wykonuje

K. Rogge

Gdańska 17.

Fotografje

wszelkiego rodzaju, wykazowe na poczekaniu,

wykonuje
Szykowski Jan,

fotograf
Staryszkolna 9.